

Regional proqramlar ölkənin sosial - iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə xidmət edir

Danılmaz faktdır ki, ölkənin hərtərəfli inkişafında 2004-cü ildə qəbul edilən regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı mühüm rol oynadı. Belə ki, həmin proqramın icrası sayəsində bölgələrin sosial-iqtisadi siması kökündən dəyişməyə başladı. Proqramın icrası sosial-iqtisadi, istehsal, emal, kənd təsərrüfatı, turizm və digər sahələrdə minlərlə obyektin tikintisi ilə müşayiət olundu.

Dövlət başçısı fevralın 3-də "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasının birinci ilinin yekunlarına həsr olunan konfransda 2004-cü ildə qəbul edilən ilk dövlət proqramının tarixi hadisə adlandırdı. Qeyd etdi ki, bu sənədin qəbulu vacib idi. Ona görə ki, həmin dövrdə regionlarda sosial-iqtisadi vəziyyət qənaətbəxş deyildi. Bunu aradan qaldırmaq üçün mühüm dövlət proqramlarının qəbuluna zərurət yarandı.

Prezident İlham Əliyev həmin konfransda qəbul edilən proqramların ölkənin hərtərəfli inkişafındakı əhəmiyyətini vurğulayaraq bildirmişdir: "Deyə bilərəm ki, 2003-cü ildən bugünə qədər bütövlükdə Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,4 dəfə artmışdır. Bu, dünyada rekord göstəricidir. Bütün statistik məlumatlar araşdırıla bilər, inanmıram ki, buna bənzər artım tempi olsun. Bu 16 il ərzində sənaye istehsalı 2,7 dəfə, kənd təsərrüfatı 2 dəfə, xarici ticarət dövriyyəsi 6,4 dəfə, ixrac

7,6 dəfə, o cümlədən qeyri-neft ixracı 5,2 dəfə artmışdır... Son 16 ildə orta əməkhaqqı 11 dəfə, orta pensiya 8 dəfə artmışdır, 300 mindən çox məcburi köçkünə, 6700 şəhid ailəsinə evlər, mənzillər verilmişdir".

Sözsüz ki, iqtisadi və sosial uğurların əldə edilməsində regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dörd dövlət proqramının qəbul edilməsinin mühüm əhəmiyyəti var.

Məlumdur ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları qəbul ediləndə bölgələrdəki infrastrukturun səviyyəsi aşağı idi. Belə ki, yollar bərhad vəziyyətdə idi, qaz və işıq xətləri sıradan çıxmışdı, bununla yanaşı, suvarma sistemləri baxımsızlıqdan yararsız vəziyyətə düşmüşdü. Heç kəs unutmayıb ki, həmin dövrdə qaz və işığın olmaması, işsizlikdən və digər sosial səbəblərdən bölgələrdə yaşayan insanlar Bakıda yaşamağa üstünlük verildilər. Bölgələrdə bu istiqamətdə aparılan işlərin sayəsində hazırda nəinki paytaxta axın var, əksinə, gələnlərin bir çoxu regionlara qayıdır. Ona görə ki, bölgələrdə insanın rahat yaşaması üçün bütün sosial infrastruktur mövcuddur və yeni iş yerləri yaradılıb. Öz evində hər cür sosial şəraitə malik, üstəlik də işi olan bölgə əhalisinin başqa yerə getməyə ehtiyacı qalmır.

Ölkə üzrə qazlaşdırma prosesi uğurla davam etdirilir. Qazlaşdırmanın səviyyəsi ölkə üzrə 96 faizə çatıb. Belə uğur dünya üzrə yüksək göstərici sayılır. 2003-cü ildə qazlaşdırmanın səviyyəsi 51 faiz idi. Əksər rayon və kəndlərdə əhali mavi yanacaq təmin edilmirdi. İndi elə rayon yoxdur

ki, orada qazlaşdırmanın səviyyəsi 70 faizdən aşağı olsun, əksər rayon və şəhərlərdə bu rəqəm 95 və ya 100 faizdir.

Ötən il 1300 kilometr avtomobil yolu salınıb, baxmayaraq ki, 1000 kilometr avtomobil yolunun çəkilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Azərbaycan avtomobil yollarının keyfiyyətinə görə dünyada 27-ci yerdə qərarlaşıb. Bu da bir çox inkişaf etmiş ölkələrdən yüksək pillədə olduğumuzdur. Azərbaycanda 7 aeroport tikilib ki, onların 6-sı beynəlxalq əhəmiyyətlidir. Davos hesabatında ölkəmiz hava xidmətlərinə görə 11-ci yerdə qərarlaşıb. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu artıq beşüldüzlü aeroport kimi tanınır. Dünyada belə aeroportların sayı təqribən 10-a yaxındır. Onlardan biri Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportudur.

Regionlarda həyata keçirilən infrastruktur layihələri həm iqtisadi, həm də sosial xarakterlidir. Bəzi hallarda bir layihə hər ikisini özündə ehtiva edir. Həyata keçirilən meliorativ layihələr sosial-iqtisadi infrastruktur layihələri içərisində önəmli yer tutur. Infrastruktur layihələri dövlət investisiya proqramı hesabına icra edilir. Yəni dövlət bu sahəyə vəsait qoymaqla həm ölkənin inkişafını, həm də insanların sosial rifahının yaxşılaşmasını təmin edir. Kəndlərdə su təminatını yaxşılaşdırmaq üçün bu illərdə 1500-dən çox artezian quyusu qazılıb, cari ildə də bu proses davam edəcək. Ölkə üzrə həyata keçirilən meliorativ tədbirlər sayəsində 80 min hektar torpağa suvarma suyunun verilməsi təmin edilib, 300 subartezian quyusu qazılıb. Sözsüz ki, bu sahədə

görülən işlər kənd təsərrüfatının inkişafına öz müsbət təsirini də göstərir. Bunun sayəsində kənd təsərrüfatında istehsalın həcmi rekord həddə - 7 faizdən çox artıb. Bitkiçilikdə isə bu rəqəm 10 faizdən çoxdur. Bu gün qeyri-neft sektorunda ən çox ixrac edilən üç məhsuldan ikisinin kənd təsərrüfatına aid olması görülməli nəticəsidir.

İcra edilən infrastruktur layihələrində təhsil və tibb müəssisələrinin çəkisi də az deyil. Dövlət bu sahəyə xüsusi diqqət göstərir. Çünki əhalinin sağlamlığı və savadlı olması bu sahədə sosial infrastrukturun yüksək olmasından asılıdır. Keçən il bu məqsədlə 84 məktəb və 60 tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir edilib. Xüsusilə modul tipli məktəblərin tikilməsi ucqar dağ kəndlərində təhsilin inkişafına müsbət təsir göstərir. Belə ki, kiçik və yığcam olan belə məktəblər ölkəmizin bütün ucqar kəndlərində quraşdırılaraq tələbatı ödəyib.

Xüsusi əhəmiyyət daşıyan infrastruktur layihələrindən biri də Bakı-Ətrafı dəmir yolu xəttinin çəkilməsidir. Əvvəllər mövcud olan dəmir yolu nəqliyyatı müasir dünya tələbləri səviyyəsində bərpa edilərək paytaxt ətrafında yerləşən əhalinin ixtiyarına verilecək. Cari ildə Bakı-Ətrafı dəmir yolunun çəkilişinin əsas mərhələsi başa çatacaq, yeni dairə birləşdiriləcək. Eyni zamanda, dəmir yolu xətti olmayan qəsəbələrə də yeni dəmir yolu xətlərinin çəkilməsi nəzərdə tutulub. Bu, paytaxtda həm nəqliyyat sıxlığını aradan qaldıracaq, həm də onun ekologiyasına müsbət təsir göstərəcək.

"Azərbaycan"